eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Crawford International

CRAWFORD INTERNATIONAL

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

VOORBEREIDENDE EKSAMEN 2024

VRAESTEL 1

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur | 100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Geen gesprek sal aangeknoop of korrespondensie gevoer word oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LEESBEGRIP

In hierdie afdeling:

- word spelling nie gemerk nie;
- word taalfoute nie gepenaliseer nie; en
- word Engelse woorde geïgnoreer.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 2 VISUELE BEGRIP - INFOGRAFIEK

2.1 "gewildste" (1)

2.2 agt/8 (1)

2.3 2.3.1 WhatsApp (1)

2.3.2 34% (1)

2.4 Eie antwoord, bv.
- Ouer mense sowel as baie jongmense gebruik Facebook, maar Instagram word meestal deur jongmense gebruik/
- Dis 'n ouer en bekende platform vir baie mense.
- Ouer mense is tevrede met Facebook.

(Of soortgelyk) (1)

2.5 2.5.1 Eie antwoord (1)

2.5.2 Eie antwoord (1)

2.6 2.6.1 Onwaar (1)

2.6.2 "Die persentasies is slegs vir mense wat wel aktief op die Internet is." (1)

2.7 Eie antwoord, bv. Mense spandeer baie tyd op die internet, want hulle doen navorsing vir hulle studies/
Hulle soek na interessante leesstof/
Hulle wil algemene kennis opdoen/
Hulle soek raad/ idees...
As hulle verveeld is, word dit 'n uitsteltegniek/ lyk besig/ wil nie huiswerk of tuiswerk doen nie.
(Of soortgelyk) (1)

[10]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 3 VISUELE BEGRIP - SPOTPRENT

Hy het matriek nie ernstig opgeneem nie / Lui

3.1 Buks het nie hard in sy akademiese matriekjaar gewerk nie. (1)

3.2 Die datum van die koerant is Januarie 2025. of Matriek: 2025 (1)

3.3.1 Sy oë is toe/

Hy het 'n (salige) glimlag om sy mond. (2)

3.4.1 Sy arms is agter sy kop/

Hy lê agteroor op sy bed/

Sy voet is op sy stoel. **(Enige 2)** (2)

3.5 (Buks se) (slaap)kamer (1)

basketbal

3.6.1 Hy het met 'n bal gespeel – (daar is 'n net teen sy muur.)

playstation / x box / TV-speletjies gespeel

Hy het rekenaarspeletjies gespeel – (die kontrole lê op die vloer) (2)

Hy het geslaap / hy het geëet /

3.7 koerant (1)

videospeletjies

[10]

30 punte

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Voorbeeld-antwoord:

Tegnologiese aspek: (1 punt) **Oplossing: (1 punt)**

1. Mense volg kitsmodes sonder om items self te maak of herstel. Leer om jou klere self te herstel. (18)
2. Ons vergeet makliker, want met Google hoef ons niks te onthou nie. Hou jou brein skerp met dinge soos geheuespeletjies. (20)
3. GPS belemmer ons sin vir rigting. Memoriseer die stappe van 'n adres. (12)
4. Kognitiewe vlakke word deur lang ure op sosiale media benadeel. Stel vir jouself tydsbeperkings op sosiale media. (17)
5. Kitskos het 'n skadelike effek op ons gesondheid. Eet gereeld gesonde kos. (12)

Aantal woorde: 79

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

AFDELING B OPSOMMING

VRAAG 4 Dinge wat jou dom maak.

Die volgende moet in ag geneem word tydens assessering:

- Sinne moet van 1–5 genommer word, geen kolpunte mag gebruik word nie.
- ’n Sin moet ’n werkwoord bevat.
- Elke punt bevat ’n tegnologiese aspek wat jou dom maak en ’n oplossing. Dus tel elke sin 2 punte. As die opgesomde sin dus gedeeltelik korrek is, word 1 punt toegeken.
- Een aspek mag nie oor twee punte strek nie.
- Voegwoorde kan gebruik word om die tegnologiese aspekte en oplossings te verbind of die kandidaat kan twee sinne gebruik.
- Indien al vyf sinne korrek is, behaal die kandidaat 10 uit 10.
- Sinne mag nie direk uit teks aangehaal word nie, maar kandidaat mag woorde/frases uit teks gebruik.
- Taalfoute word nie gepenaliseer nie. Elke punt moet egter die betrokke aspek en oplossing korrek kommunikeer.
- Spelfoute word nie gepenaliseer nie tensy dit die betekenis beïnvloed.
- Minus ½ vir elke direkte aanhaling, dus 2½ in totaal.
- Minus 1 as kandidaat nie woordtelling aandui nie.
- Minus 1 as daar minder as 60 of meer as 80 woorde is.
- ’n/en/die (lidwoorde) tel as deel van die woordtelling.
- Minus 1 as die getal woorde nie korrek neergeskryf is nie.
- Beplanning MOET doodgetrek word.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 6 VOORBEREIDE GEDIG

6.1 Inversie
Aanhalingstekens (2)

6.2 'onthou' (1)

6.3.1 hemelse wese (1)

6.4 'van wik en weeg' (1)

6.5.1 Die alleenplasing beklemtoon:
- dat die ma gedwing was om met die swangerskap voor te gaan/
- die ma geen keuse gehad het/
- die engel die besluit van die ma geneem het/
- die engel sterk aksie geneem het om die swangerskap te verseker/
- Geweldadige/ wrede swangerskap

(Geen punt as net 'om te beklemtoon' geskryf is) (1)

6.6 Dis onmoontlik om voor geboorte te weet dat haar ma nie lief vir haar was nie. (1)

6.7 Die tyd voor geboorte. (1)

6.8 'maar ek het geweet' (1)

6.9 Die kind/spreker se Mamma/
Die kind/spreker se ma (1)

[10]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

AFDELING C POËSIE

- **Spelling van letterkundige terminologie moet so akkuraat as moontlik wees.**
- **Engelse woorde word nie aanvaar nie.**
- **Taalfoute word nie gepenaliseer nie.**

VRAAG 5 VOORBEREIDE GEDIG

5.1.1 Die spreker voel veiliger om met 'n onbekende persoon te praat/
Die spreker is skaam om met 'n sielkundige te praat/
Die spreker het baie tyd om te dink terwyl sy/hy skryf/
Die spreker dink oor sy/hy bekommernisse en herskryf dit dalk/
Dis makliker om oor sensitiewe/ persoonlike goed te kommunikeer. (1)

5.2 herhaling (1)

5.3 'koker' (1)

5.4.1 pyl
5.4.2 boog (2)

5.5. C – hoop (1)

5.6 sig (1)

5.7 assonansie (1)

5.8 Die speker vra vir die leser 'n vraag/
Die gebruik van die retoriese vraag. (1)

5.9 Want dit verwys na spesifieke briewe, die spreker se briewe. (1)
[10]

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

AFDELING D **TAALVAARDIGHEID**

VRAAG 8 **SINSTRUKTURE**

8.1 **In Desember 2022** het Open AI ChatGPT aan die wêreld voorgestel. (1)

8.2 **Kunsmatige Intelligensie behoort** oplossings vir probleme te vind om die mens te help. (1)

8.3 **Verlede maand** moes maatskappye Kunsmatige Intelligensie gebruik toe hulle akkuraat wou werk. (2)

8.4 **Nee,** ek het nog nooit ChatGPT vir huiswerk gebruik nie. (1)

8.5 **Die onderwyseres sê dat sy nie** tekens van Kunsmatige Intelligensie in die opdragte wil sien nie. (1)

8.6 **Al** waarsku die onderwysers studente teen die onnodige gebruik van ChatGPT, gebruik hulle dit nog. (1)

8.7 **Die meisie vra** watter Kunsmatige Intelligensie-toep die beste op die mark is. (1)

8.8 **Verskillende KI-toeps** gaan (Sal) vanjaar deur 'n paar studente getoets word. (1)
Ek aanvaar sal ook.

8.9 **Studente raak lui omdat** hulle inligting baie maklik in die hande kry. (1)

8.10 **Volgende maand** sal my pa se maatskappy 'n KI-toep koop om die besigheid te verbeter. (1)

8.11 **Die man met wie** ek praat, is 'n kenner in die KI-veld. (1)

[12]

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 7 ONGESIENE GEDIG

7.1 Paarrym (1)

7.2 Maan/
Sterre (1)

7.3 Hoe dit met sy/haar geliefde gaan/
Of sy/haar geliefde veilig is/
Of sy/ hy die spreker ook mis. (1)

7.4 'En die aand se skadus grynslag donker grou'/
'As die nag die lig kom steel'/
'Skuil 'n groot gevaar'/
'Verlange wat dreig om my in te sluk'/
'Dis dan wanneer alles in my uitroep na jou' (1)

7.5 donker/
lig (1)

7.6 Sy/hy is bang/
Sy/hy benodig ondersteuning/ hulp (1)

7.7 verlange/ alleenheid/eensaamheid wat die spreker voel. (1)

7.8.1 kwintet (1)

7.9 Dit skep die indruk dat die 'insluk gevoel' wat die die spreker ervaar hou aan/
Die verlange hou aan. (1)

7.10 B (1)
[10]

30 punte

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 9 WOORDSTRUKTURE

9.1 moeiliker

9.2 ly

9.3 veertien

9.4 baie | verskeie

9.5 na

9.6 lewens

9.7 hulp

9.8 om

9.9 hoofstuk

9.10 sleutel

9.11 uitdaginkies

9.12 kragtigste

9.13 minder

9.14 hoë

9.15 lewensbelangrik

9.16 gebalanseerde

[8]

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

VRAAG 10 KOMMUNIKASIE

- Die vetgedrukte woorde in die vraag mag nie gebruik word nie.
- Spelling word nie gepenaliseer nie tensy betekenisverandering plaasvind.
- By elke respons moet 'n akkurate woordtelling gegee word. -½ as woordtelling nie daar is nie.
- 2 × ½ = Inhoud (1) en 2 × ½ = Taal (1)
- Minus ½ per tipe taalfout per respons.
- Minus ½ per inhoudsfout. (verkeerde emosiewoord en/of verkeerde respons)
- Kandidate mag meer as een sin skryf solank hulle by die woordtelling hou.
- Indien die taal korrek is, maar die inhoud is verkeerd, kan die kandidaat nog 'n punt vir taal kry.
- Geen voorafgeoefende/niksbeduidende response sal nagesien word nie (herhaling van 'n taalkundig korrekte sin(ne) wat oor en oor gebruik word).
- Die direkte rede is 'n vereiste.
- Kandidate moet by die voorgeskrewe lengte hou.
- Minus ½ per respons wat minder as 15 of meer as 20 woorde is.
- Geen Engelse woorde sal as korrek aanvaar word nie. Ons hou die Engelse woord(e) toe, en lees dit dan so. Meestal beteken dit dan nul vir inhoud.

- Die vetgedrukte woorde in die vraag mag nie gebruik word nie.
- Spelling word nie gepenaliseer nie tensy betekenisverandering plaasvind.
- By elke respons moet 'n akkurate woordtelling gegee word.
- 2 × ½ = Inhoud (1) en 2 × ½ = Taal (1)
- Minus ½ per tipe taalfout per respons.
- Minus ½ per inhoudsfout. (verkeerde emosiewoord en/of verkeerde respons)
- Kandidate mag meer as een sin skryf solank hulle by die woordtelling hou.
- Indien die taal korrek is, maar die inhoud is verkeerd, kan die kandidaat nog 'n punt vir taal kry.
- Geen voorafgeoefende/niksbeduidende response sal nagesien word nie (herhaling van 'n taalkundig korrekte sin(ne) wat oor en oor gebruik word).
- Die direkte rede is 'n vereiste.
- Kandidate moet by die voorgeskrewe lengte hou.
- Minus ½ per respons wat minder as 15 of meer as 20 woorde is.
- Geen Engelse woorde sal as korrek aanvaar word nie. Ons hou die Engelse woord(e) toe, en lees dit dan so. Meestal beteken dit dan nul vir inhoud.

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

Emosie	Response
1 Opgewonde	Gee idee en waarom is dit 'n goeie idee.
2 Gelukkig	Rede waarom sy van die idee hou. Bevoordeel vir almal
3 Teleurgesteld	Idee is peperduur. Hoe gaan hulle die geld kry.
4 Onbekommerd	Oplossing met spesifieke idee. Sê wie gaan hulle help.
5 Gefrustreerd	Sê watter tipe vriende hulle is. Plan om haar in te sluit.

10.1 Hallo maters! Wat dink julle daarvan om op die MSC Splendida te reis? Ons kan net ontspan en heeldag eet. [20 woorde] (2)

Taal: 1
Inhoud: 1

10.2 Dis 'n fantastiese idee om net 'n tydjie van ontspanning te hê. Ons sal almal daarna verfris wees. [18 woorde] (2)

Taal: 1
Inhoud: 1

10.3 Ag Nee! Dis belaglik, dit kos hope geld. Van waar gaan ons dié tipe geld kry? [16 woorde] (2)

Taal: 1
Inhoud: 1

10.4 Toemaar julle, Ons kan by my pa se maatskappy werk om geld te verdien. Hy sal beslis wil help. [20 woorde] (2)

Taal: 1
Inhoud: 1

10.5 Genugtig! Is ek 'n spook of iets? Julle is onbeskof. Ten minste kan julle vir my ook om hulp/(voorstelle) vra. [20 woorde] (2)

Taal: 1
Inhoud: 1

[10]

30 punte

Totaal: 100

Downloaded from eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com

eduresourceza.com

Downloaded from eduresourceza.com